

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายในการวิจัย
2. สมมติฐานในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1
3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กัน
2. ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 แตกต่างกันโดยจำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2550 จากโรงเรียน 231 แห่งรวมประชากรทั้งหมดจำนวน 2,836 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 255 คน ครูผู้สอนจำนวน 2,581 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากจำนวนประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite populations) จึงใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน 0.05 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 351 คน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 115 คน และครูผู้สอนจำนวน 236 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม (questionnaire) เกี่ยวกับปัญหาและวิธีแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารของผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (check list)

ตอนที่ 2 ปัญหาของความขัดแย้งในโรงเรียน ตามกรอบแนวคิดของโรบบินส์ (Robbins, 1983, pp.448-450) จากปัญหา 3 ด้านได้แก่ ด้านการสื่อสาร ด้านโครงสร้างขององค์การ ด้านตัวแปรส่วนบุคคล จำนวน 30 ข้อ แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ของลิคเคิร์ท (Likert's scale)

ตอนที่ 3 วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนกรอบแนวคิดของทอมัส (Thomas, 1992, p.668) แบ่งออกเป็น 5 แบบคือ การเอาชนะ การร่วมมือ การประนีประนอม การหลีกเลี่ยง และการยอมให้ แบบสอบถามเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ของ ลิคเคิร์ท (Likert's scale)

จากการตรวจสอบความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 และเมื่อนำไปทดสอบใช้ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขอลงชื่อจากคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

2. ขอลงชื่อจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหารและครูผู้สอน

3. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับผู้ประสานงานแต่ละอำเภอในเขตพื้นที่การศึกษา ลพบุรี เขต 1 ในการแจกแบบสอบถามให้กับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ตาม ความ มุ่งหมายและสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติความถี่ (frequency) และ ร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (simple correlation) โดยใช้วิธีการ หาค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่าง ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา และวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

4.1 การเปรียบเทียบปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน สถานภาพในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอน วิเคราะห์โดยการ ทดสอบที่ สำหรับตัวแปร 2 กลุ่ม การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) สำหรับตัวแปร 3 กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบความแตกต่างของนัยสำคัญทางสถิติจึงใช้การทดสอบเป็น รายคู่ ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Method)

4.2 การเปรียบเทียบวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน สถานภาพในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา ของผู้บริหารและครูผู้สอน วิเคราะห์โดยการทดสอบที่ สำหรับตัวแปร 2 กลุ่ม การวิเคราะห์ความ แปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) สำหรับตัวแปร 3 กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบความแตกต่างของ นัยสำคัญทางสถิติจึงใช้การทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Method)

5. สรุปผล

การวิจัยเรื่องปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.7 มีอายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 68.7 วุฒิการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 73.2

สถานภาพในการปฏิบัติงานเป็นครูผู้สอน คิดเป็นร้อยละ 67.2 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 81.8 ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 37.6

2. ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

2.1 ปัญหาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

2.1.1 ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการสื่อสาร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า อยู่ในระดับระดับน้อย 5 รายการ ระดับปานกลาง 2 รายการ ระดับมาก 2 ด้าน ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ความเข้าใจในความหมายของข้อมูลที่ได้รับมา ปฏิบัติไม่ตรงกัน และการได้รับข้อมูลซ้ำจากอีกฝ่ายหนึ่ง 2) การส่งข้อมูลไม่ถูกต้องจากอีกฝ่ายหนึ่ง 3) การได้รับข้อมูลไม่ถูกต้องจากอีกฝ่ายหนึ่ง

2.1.2 ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านโครงสร้างขององค์กร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า อยู่ในระดับน้อย 7 รายการ ระดับปานกลาง 3 รายการ ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การมอบอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่คลุมเครือไม่ชัดเจน 2) การแบ่งงานที่ซ้ำซ้อนกัน 3) การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบไม่เท่ากัน

2.1.3 ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านตัวแปรส่วนบุคคล พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกรายการ ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) บุคลากรที่มีการรับรู้ต่างกันทำงานร่วมกัน 2) บุคลากรที่มีอคติต่อกันทำงานร่วมกัน 3) บุคลากรที่ค่านิยมต่างกันทำงานร่วมกัน

2.1.4 ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ภาพรวม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านการสื่อสาร 2) ด้านโครงสร้างขององค์กร 3) ด้านตัวแปรส่วนบุคคล

2.2 วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

2.2.1 วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการเอาชนะ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า อยู่ในระดับน้อย 4 รายการ และระดับปานกลาง 2 รายการ ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ยินกรานให้ใช้วิธีการแก้ปัญหาที่

ผู้บริหารเสนอ 2) ชักจูงให้คนอื่นเชื่อว่าการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นสิ่งที่ถูกต้อง 3) บังคับให้ปฏิบัติตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

2.2.2 วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการร่วมมือ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ให้ทุกฝ่ายร่วมกันขจัดที่ต้นเหตุของปัญหาเพื่อไม่ให้เกิดขึ้นอีกในอนาคต 2) ยึดมติของทุกฝ่ายที่เป็นเอกฉันท์ในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง 3) นำปัญหามาพิจารณาอย่างตรงไปตรงมาเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ทุกฝ่ายยอมรับ

2.2.3 วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการประนีประนอม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) พยายามหาทางประนีประนอมเมื่อเกิดปัญหาขึ้น 2) ยอมเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ 3) ค้นหาทางสายกลางในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

2.2.4 วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการหลีกเลี่ยง พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า อยู่ในระดับน้อย 2 รายการ ระดับปานกลาง 2 รายการ ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ปลดปล่อยเวลาผ่านไปความขัดแย้งจะลดลงเอง ไม่รับรู้ ไม่สนใจ ข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้น 2) บัดสวะให้พันตัว เพื่อให้ผู้บริหารพินิจ

2.2.5 วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการยอมให้ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า อยู่ในระดับมากทุกรายการ ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ยอมปฏิบัติตามเพื่อเป้าหมายการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข 2) ยอมปฏิบัติตามโดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อพยายามรักษาสัมพันธภาพขององค์กรเอาไว้ 3) ยอมปฏิบัติตามเพื่อต้องการให้หลายคนเห็นว่าเป็นคนมีเหตุผล เสียสละใจกว้าง

2.2.6 วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ภาพรวม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า อยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน ระดับปานกลาง 3 รายการ ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านการร่วมมือ 2) ด้านการประนีประนอม 3) ด้านการยอมให้ 4) ด้านการหลีกเลี่ยง 5) ด้านการเอาชนะ

3. การวิเคราะห์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (simple correlation) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่าง

ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา และวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

4. การทดสอบสมมติฐาน

4.1 การเปรียบเทียบปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

4.1.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ ในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสื่อสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนในด้านโครงสร้างขององค์กร ด้านตัวแปรส่วนบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

1) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ ด้านการสื่อสาร พบว่า กลุ่มที่มีอายุ 30 - 39 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ ด้านโครงสร้างขององค์กร พบว่า กลุ่มที่มีอายุ 30 - 39 ปี และ 40 - 49 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ ด้านตัวแปรส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มที่มีอายุ 30 - 39 ปี และ 40 - 49 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ ภาพรวม พบว่า กลุ่มที่มีอายุ 30 - 39 ปี และ 40 - 49 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.1.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านตัวแปรส่วนบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.1.4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน ใน

กลุ่มที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางแตกต่างกับกลุ่มที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านตัวแปรส่วนบุคคล พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 การเปรียบเทียบวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

4.2.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการร่วมมือและด้านการประนีประนอม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเอาชนะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

1) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ ด้านการเอาชนะ พบว่า กลุ่มที่มีอายุ 40 - 49 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ ด้านการร่วมมือ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ ด้านการประนีประนอม พบว่า กลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีอายุ 40 - 49 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ ภาพรวม พบว่า กลุ่มที่มีอายุ 40 - 49 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการยอมให้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการเอาชนะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการร่วมมือและด้านการประนีประนอม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4.2.4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการหลีกเลี่ยง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการเอาชนะ ด้านการร่วมมือ และด้านการประนีประนอม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4.2.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเอาชนะและด้านการหลีกเลี่ยง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการยอมให้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการร่วมมือและด้านการประนีประนอม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการเอาชนะ พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 10 ปี ปีขึ้นไป แตกต่างกับกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10-15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการร่วมมือพบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10-15 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มากกว่า 15 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการประนีประนอม พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 10 ปี และ 10-15 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มากกว่า 15 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการหลีกเลี่ยง พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 10 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10-15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ด้านการยอมให้ พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10-15 ปี แตกต่างกับกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มากกว่า 15 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ภาพรวม พบว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 10 ปี และ มากกว่า 15 ปีขึ้นไป แตกต่างกับกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10-15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2.6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเอาชนะและด้านการหลีกเลี่ยง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการยอมให้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านการร่วมมือและด้านการประนีประนอม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

1) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการเอาชนะ พบว่า กลุ่มที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กแตกต่างกับกลุ่มที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการร่วมมือ พบว่า กลุ่มที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางแตกต่างกับกลุ่มที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการประนีประนอม พบว่า กลุ่มที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง แตกต่างกับกลุ่มที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ด้านการหลีกเลี่ยง พบว่า กลุ่มที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กแตกต่างกับกลุ่มที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการยอมให้ พบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test) กลุ่มที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางแตกต่างกับกลุ่มที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ภาพรวม พบว่า กลุ่มที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่แตกต่างกับกลุ่มที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ผู้วิจัยมีหัวข้อในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

1.1 ปัญหาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

1.1.1 ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการสื่อสาร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งการสื่อสารคือการสื่อสารที่ใช้ในองค์กร เป็นการแสดงพฤติกรรมต่างๆ เพื่อถ่ายโอนความหมาย ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้สึกไปยังผู้อื่นโดยใช้สื่อ เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน หรือท่าทาง ซึ่งสอดคล้องกับทองใบ สุดชาติ (2545, หน้า 107) ได้ให้ความหมายของการสื่อสารว่าเป็นการส่งความหมายไปยังผู้รับ โดยมุ่งหวังที่จะให้ผู้รับแปลความหมายและความเข้าใจ ความหมายได้ตรงความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ กระบวนการสื่อสารในองค์กร นับตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงลงไปถึงเจ้าหน้าที่ระดับล่างและระหว่างเพื่อนร่วมงานกันเองเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะประสิทธิภาพของการสื่อสารที่ดียอมทำให้การทำงานขององค์กรเป็นไปอย่างราบรื่น ลดภาวะการณีสัญญเสียลง

1.1.2 ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านโครงสร้างขององค์กร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งโครงสร้างขององค์กรได้ว่า เป็นลักษณะของการลดหลั่นของสายการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น หรือขั้นตอนการบริหารขององค์กร เรื่องอำนาจ บทบาทการสั่งการ การมอบหมายงานและการปฏิบัติงานในหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับพรชัย ลิขิตธรรมโรจน์ (2545, หน้า 153) กล่าวว่าโครงสร้างของ

องค์การประกอบด้วยตัวแปรต่างๆ เช่น ขนาดของกลุ่ม ระดับความชำนาญเฉพาะด้านในงานที่มอบหมายให้สมาชิกในกลุ่ม ความชัดเจนในอำนาจหน้าที่ การลงรอยกันในเป้าหมายของสมาชิก รูปแบบผู้นำการให้รางวัล และระดับการพึ่งพาต่อกันระหว่างกลุ่ม

1.1.3 ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลพบุรี เขต 1 ด้านตัวแปรส่วนบุคคล พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อยซึ่งตัวแปรส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะนิสัย อารมณ์ ค่านิยม ทักษะ ทักษะ ความเชื่อ บุคลิกภาพ อายุ บุคลิกลักษณะ การศึกษา และประสบการณ์ของบุคคลที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับเนาวรัตน์ แยมแสงสังข์ (2542, หน้า 25) กล่าวถึงตัวแปรส่วนบุคคลเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคล กระบวนการ เช่นนี้จะสะท้อนถึงความเห็นของบุคคลออกมาซึ่งอาจเป็นไปได้ในเชิงบวก และเชิงลบ

1.2 วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

1.2.1 วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการเอาชนะ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบการเอาชนะ คือ การแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งโดยคำนึงถึงเป้าหมายของงานหรือความต้องการของตนเอง ผู้บริหารทำทุกวิธีที่จะเอาชนะ เพื่อความอยู่รอด ความมั่นคงและประโยชน์ส่วนตน วิธีการแก้ไขปัญหานี้เป็นการใช้อำนาจหน้าที่จากตำแหน่งและระเบียบที่เกี่ยวข้อง บังคับให้ปฏิบัติตามหรือการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นสิ่งที่คิดว่าถูกต้องมิให้มีการโต้แย้ง ซึ่งสอดคล้องกับฉลาด กัณกา (2547, หน้า 7) ที่กล่าวว่า การเอาชนะ คือ วิธีการที่ผู้บริหารจัดการกับความขัดแย้ง โดยการใช้อำนาจหรืออิทธิพลหรือช่องทางต่างๆ ที่เหมาะสมมาใช้ถึงแม้อำนาจนั้นจะไปขัดกับตำแหน่ง หน้าที่ ความสามารถของใครก็ตามและรวมไปถึงการต่อสู้ เพื่อสิทธิหรือความเชื่อที่ตนเองเห็นว่าถูกต้อง เพื่อให้ตนเองชนะ ไม่สนใจกับประโยชน์ของผู้อื่น

1.2.2 วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการร่วมมือ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบร่วมมือ คือ วิธีการแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งที่ผู้บริหารให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการสำรวจปัญหาและหยิบยกแก้ปัญหาพิจารณาอย่างเปิดเผยหาทางเลือกที่สร้างสรรค์ และนำความคิดที่ดีของทุกฝ่ายเข้าด้วยกัน พิจารณาปัญหาอย่างตรงไปตรงมาเพื่อผลลัพธ์ที่ทุกฝ่ายยอมรับ มีมติเป็นเอกฉันท์จัดต้นเหตุปัญหาไม่ให้เกิดขึ้นในอนาคต ประสานความรู้สึกที่ระหว่งบุคคลและทดสอบจุดยืนของตนเองเพื่อที่จะเข้าใจผู้อื่นมุ่งให้เกิดความพอใจทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับณัฐรุพันธ์ เขจรนันท์, และฉัตรยาพร เสมอใจ (2547, หน้า 234) ได้กล่าวว่าการแก้ปัญหาแบบร่วมมือไว้ว่าเป็นการแก้ปัญหาโดยการร่วมในการสำรวจปัญหา พัฒนาและสร้างสรรค์ทางเลือกที่ทุกฝ่ายต่างพึงพอใจเหมาะสมสำหรับ

เรื่องที่ต้องการการประนีประนอมกันหรือเมื่อความสำเร็จของวิธีการที่เลือกต้องอาศัยพันธะสัญญาของทุกฝ่าย

1.2.3 วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการประนีประนอม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบการประนีประนอม คือ วิธีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่ผู้บริหารพยายามหาทางสายกลาง เพื่อให้เป็นที่พอใจแก่คู่กรณีทั้งสองฝ่าย ยินดีรับฟังข้อขัดแย้งของคู่กรณีมาพิจารณา ถอยกันคนละก้าว การพบกันครั้งทาง หาข้อยุติความขัดแย้งโดยการหาสิ่งที่เป็นกลาง พยายามประนีประนอมยอมเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ ยอมเสียสละบางส่วนและให้ได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับวิรัช สงวนวงศ์วาน (2546, หน้า 172) ได้กล่าวว่าการแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบการประนีประนอมหรือการพบกันครั้งทางการเป็น การแก้ปัญหาของทั้งสองฝ่ายจะนำมาใช้ในการแก้ปัญหานั้นซึ่งมีความซับซ้อนต้องใช้เวลามากจึงต้องหาข้อตกลงชั่วคราวหรือถอยกันคนละก้าวก่อน เพราะยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทั้งหมดถือว่าเป็นการแก้ปัญหาแบบเสียทั้งสองฝ่าย

1.2.4 วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการหลีกเลี่ยง พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบหลีกเลี่ยง คือ การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่ผู้บริหารไม่สนใจข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้น ไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับด้วย หลีกเลี่ยง เพิกเฉย ถอนตัวออกจากสถานการณ์ความขัดแย้ง หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า การโต้เถียง การปิดสวزهให้พ้น และเชื่อว่าความขัดแย้งจะลดลงเมื่อเวลาผ่านไป ซึ่งสอดคล้องราฮิม (Rahim, 1983, p.365) ได้กล่าวว่า การแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบการหลีกเลี่ยงเป็นแบบที่มุ่งตนเองในระดับต่ำและมุ่งผู้อื่นในระดับต่ำด้วย เป็นของการแก้ปัญหาแบบถอนตัว การถอยหนี การปิดสวزهให้พ้น หรือเป็นการเลี่ยงปัญหาบุคคลที่แก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยการหลีกเลี่ยงจะไม่สนใจความต้องการของตนเองและความต้องการของผู้อื่น การแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบนี้เหมาะสำหรับความขัดแย้งที่ไม่สำคัญหรือเป็นเรื่องเล็กน้อย หรือคาดว่าจะเกิดผลไม่คุ้มค่ากับการที่ต้องเผชิญหน้าเพื่อแก้ปัญหา

1.2.5 วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการยอมให้ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการแก้ปัญหาแบบยอมให้เป็นการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารที่ไม่มุ่งยืนยันรักษาผลประโยชน์แต่ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาเป็นอย่างมาก เน้นเอาใจผู้อื่น เสียสละใจกว้าง ตนเองเป็นฝ่ายผิด ไม่ต้องการให้เกิดความบาดหมางใจต้องการความสามัคคี หลีกเลี่ยงความยุ่งเหยิง เน้นเป้าหมายการอยู่ร่วมกันเป็นสำคัญ ต้องการให้สังคมยอมรับ ให้หลายคนเห็นว่ามีเหตุผล มีข้อแลกเปลี่ยน คำนึงถึงผู้อื่นมากกว่าตนเองเป็นสำคัญ ไม่ต้องการให้เกิดการบาดหมางใจระหว่างบุคคล แม้จะไม่เห็นด้วยก็ตาม เพื่อรักษาสัมพันธ์ภาพเอาไว้ ซึ่งสอดคล้องกับพิทักษ์ แจ่งประดิษฐ์ (2548, หน้า 58) ได้กล่าวว่าการแก้ปัญหาแบบยอมให้ตามว่า

เป็นการแก้ปัญหาที่ไม่ยืนยันรักษาผลประโยชน์แต่ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาเป็นอย่างมาก ซึ่งตรงกันข้ามกับการแข่งขัน เมื่อให้ความร่วมมือแต่ละคนไม่สนใจตนเอง แต่สนใจและคำนึงถึงผู้อื่น การให้ความร่วมมือจะออกมาในรูปของความใจกว้าง หรือที่เรียกว่าความรัก แบบเสียสละ การเคารพเชื่อฟังคำสั่ง หรือยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. การเปรียบเทียบปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาคความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

2.1 การเปรียบเทียบปัญหาคความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

2.1.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของปัญหาคความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ ในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับสมมติ กั้นมั่ง (2546, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาสาเหตุและวิธีการจัดการจัดการกับความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีเพศ มีวิธีการจัดการกับความขัดแย้ง ทั้ง 5 วิธี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2.1.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของปัญหาคความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับกัมปนาท มีสวนนิล (2548, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาความพึงพอใจของครูต่อวิธีการแก้ปัญหาคความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม.มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อวิธีการแก้ปัญหาคความขัดแย้งของผู้บริหาร โรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของปัญหาคความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับ สมคิด กั้นมั่ง (2546, บทคัดย่อ) ซึ่งทำการศึกษาสาเหตุและวิธีการจัดการจัดการกับความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า วุฒิต่างการศึกษา ที่ต่างกัน มีวิธีการจัดการกับความขัดแย้งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05

2.1.4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของปัญหาคความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับ อรุณี ขอบพิมาย (2546, บทคัดย่อ) การศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและ

ครูผู้สอน มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประนีประนอม ด้านการเผชิญหน้า ด้านการหลีกเลี่ยง ด้านการร่วมมือกัน และด้านการใช้อำนาจ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.1.5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับกัมปนาท มีสวนนิล (2548, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาความพึงพอใจของครูต่อวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อวิธีการแก้ปัญหาความ ขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับอรุณี ชอบพิมาย (2546, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนที่มีขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การเปรียบเทียบวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

2.2.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับณรงค์ กังน้อย (2547, บทคัดย่อ) ซึ่งดำเนินการศึกษายุทธวิธีการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียน สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่าเปรียบเทียบยุทธวิธีการจัดการความขัดแย้งของ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีเพศที่แตกต่างกัน พบว่า ใช้ยุทธวิธีการจัดการความขัดแย้งไม่แตกต่างกัน

2.2.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามอายุ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับพงษ์ศักดิ์ ยอดจันทร์ (2547, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาวิธีการแก้ไขความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี ผู้บริหารที่มีอายุราชการ 5-10 ปี ใช้ วิธีการแข่งขันมากกว่า ผู้บริหารที่มีอายุราชการ 11-20 ปี อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน ผู้บริหาร ที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 10 ปี ใช้วิธีการ แข่งขันมากกว่า ผู้บริหารที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งมากกว่า 15 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับกัมปนาท มีสวนนิล (2548, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาความพึงพอใจของครูต่อวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่ากับสูงกว่าปริญญาตรี มีความพึงพอใจต่อวิธีการแก้ ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

2.2.4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานแต่สอดคล้องกับ สมคิด กันมั่ง (2546, บทคัดย่อ) ผลการศึกษานี้สาเหตุและวิธีการจัดการจัดการกับความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารมีวิธีการจัดการกับความขัดแย้งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05

2.2.5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับ ณรงค์ กังน้อย (2545, บทคัดย่อ) ซึ่งดำเนินการศึกษายุทธวิธีการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่าการเปรียบเทียบยุทธวิธีการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรีที่มี ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนที่แตกต่างกัน พบว่า ใช้ยุทธวิธีการจัดการความขัดแย้งแตกต่างกัน

2.2.6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน และสอดคล้องกับกัมปนาท มีสวนนิล (2548, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาความพึงพอใจของครูต่อวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อ

วิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ในด้านการสื่อสาร พบว่าในรายการที่มีปัญหามากที่สุดคือความเข้าใจใน ความหมายของข้อมูลที่ได้รับมาปฏิบัติไม่ตรงกัน และการได้รับข้อมูลล่าช้าจากอีกฝ่ายหนึ่งซึ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี ควรทำความเข้าใจในความหมาย ของข้อมูลที่ได้รับมาปฏิบัติให้ตรงกันและส่งข้อมูลให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาให้เร็วขึ้น

1.2 ด้านโครงสร้างขององค์กร พบว่าในรายการที่มีปัญหามากที่สุดคือการมอบ อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่คลุมเครือไม่ชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาลพบุรี ควรมอบอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

1.3 ด้านตัวแปรส่วนบุคคล พบว่าในรายการที่มีปัญหามากที่สุดคือบุคลากรที่มีการ รับรู้ต่างกันทำงานร่วมกัน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีควร ประชุมหรือสั่งการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบพร้อมเพียงกัน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสาเหตุและวิธีการจัดการจัดการกับความขัดแย้งของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี

2.2 ยุทธวิธีการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาลพบุรี